

Het oudere paard

Ad van Beek

Studeerde in 1995 af als dierenarts in Utrecht en is sinds 2002 Erkend Paardendierenarts.

Hoefslag publiceert maandelijks een artikel, waarin een veterinaire onderwerp wordt behandeld. Deze artikelen zijn geschreven door de vijf Erkend Paardendierenartsen van Dierenartsenpraktijk Moergestel. Deze vijf paardendierenartsen werken vanuit een klassieke, reguliere geneeskunde en volgen de moderne ontwikkelingen op de voet. Elke paardendierenarts heeft zich vanuit eigen interesse in één of meerdere onderdelen van de veterinaire geneeskunde bekwaamd. De veterinaire werkzaamheden zijn op basis van die interesse verdeeld.

De auteur van dit artikel richt zich in het bijzonder op de eerste lijnszorg, waaronder gynaecologie en gebitsverzorging. Van Beek is de fokker van ondermeer een hengst die in de tweede bezichtiging van het KWPN werd voorgesteld.

Op www.dapmoergestel.nl vindt u alle Hoefslagartikelen van DAP Moergestel.

Iedere paardeneigenaar hoopt dat zijn of haar paard oud mag worden. Je moet je realiseren dat met het vorderen van de leeftijd zich enige specifieke problemen voor kunnen gaan doen. Enkele hiervan worden in onderstaand artikel besproken.

Tekst: Ad van Beek | Foto's: Arnd Bronkhorst

Gebitsproblemen

Het paardengebit is een dynamisch geheel. Door een natuurlijke slijtage veranderen de tanden steeds van vorm en lengte. Zo kunnen standsveranderingen van tanden en kiezen ontstaan die mogelijk voor problemen zorgen. Ook zien we regelmatig dat er tanden en/of kiezen ontbreken of los staan.

Doordat voedselresten zich ophopen tussen de kiezen, kan het paard uit de mond gaan stinken. Op de plaatsen waar voedsel achter blijft, ontstaat dan een ontstekingsreactie van het tandvlees. Als gevolg hiervan ontstaat een pijnreactie in de mond waardoor het paard moeilijker gaat eten. Het paard laat daarbij de zogenaamde propfen uit

de mond vallen. Hierdoor krijgt het oude paard onvoldoende voedingsstoffen binnen waardoor vermagering optreedt. Een goede gebitscontrole en behandeling zijn dus van essentieel belang bij het oudere paard.

Ziekte van Cushing

Deze aandoening gaat uit van de hypofyse; een klein, maar zeer belangrijk onderdeel van de hersenen. Bij de ziekte van Cushing bevindt zich in de hypofyse een kleine tumor die een overmaat aan bepaalde hormonen produceert. Door deze overmatige productie van hormonen wordt de suiker- en vetstofwisseling ontregeld waardoor ook een vorm van suikerziekte kan ontstaan. Het paard drinkt en plast veel (de stal is opvallend nat bij het uitmesten). Verder zien we een vrij typische vacht met lang en krullend haar (schapenvacht), waarbij de verharing vaak verstoord is. Verder zweten dieren met deze aandoening soms meer en makkelijker. Daar komt bij dat we een veranderde vetopslag kunnen waarnemen. Een ernstige en vervelende complicatie die we uiteindelijk nogal eens zien bij paarden met de ziekte van Cushing, is hoefbevangenheid.

Naast het klinische beeld waarbij in het bijzonder de krullende vacht een opvallend symptoom is, kunnen tests uitgevoerd worden die de diagnose bevestigen. Therapeutisch kun je bepaalde medicijnen toedienen. Daarbij is het van belang dat het klinische beeld goed vervolgd wordt, eventueel gecombineerd met een regelmatig bloedonderzoek. Verder kan het regelmatig scheren van de vacht en een goede hoefverzorging ertoe bijdragen dat de pony of het paard zich een stuk prettiger voelt.

Artrose

Als er sprake is van artrose zien we dat het paard stijf en stram gaat lopen. De aandoening wordt veroorzaakt door veranderingen in en rond de gewrichten. Rond de gewrichten zijn in het meest typische geval botwoekeringen te zien. Het gewrichtskraakbeen

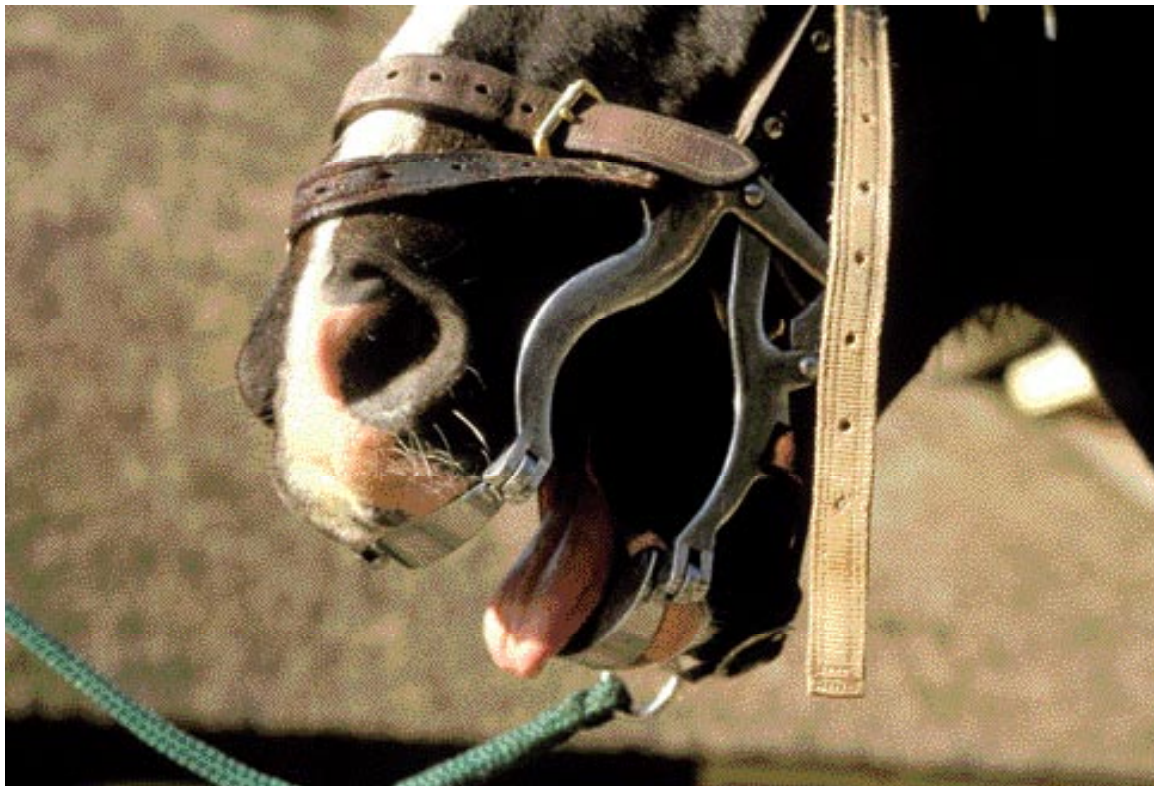
Een gevreesde complicatie is hoefbevangenheid.

Foto: DAP Moergesteel

Bij artrose kan aangepast

ORTHOPEDISCH BESLAG

bijdragen tot een verbeterd bewegingspatroon

Regelmatige gebitscontrole is belangrijk bij oudere paarden.

Het voeren van grote hoeveelheden krachtvoer brengt **RISICO'S** met zich mee

wordt wat ruwer en de gewrichtsvloeistof die voor 'smering' van het gewricht moet zorgen, wordt in mindere mate – en als dikkere substantie – aangemaakt. Met name door de veranderingen in de gewrichtsvloeistof zien we nogal eens de startproblemen bij paarden die net aan het werk worden gezet. Naast de problemen rond de gewrichten kunnen ook een vermindering van spierkracht bijdragen aan het beeld van artrose. De diagnose wordt gesteld op basis van het klinisch beeld en aanvullend röntgenologisch onderzoek waarbij de botwoekeringen zichtbaar gemaakt kunnen worden. Therapeutisch kun je voedings-supplementen toedienen die ervoor zorgen dat de kwaliteit van het gewrichtskraakbeen en de gewrichtsvloeistof zoveel mogelijk gewaarborgd blijft. Soms is het noodzakelijk om lage doseringen ontstekingsremmers/pijnstillers toe te dienen. Ook gedoseerde beweging met een aangepast orthope-

disch beslag kan bijdragen aan een verbeterd bewegingspatroon. Als laatste moet genoemd worden de gewrichtsinjecties met bepaalde medicamenten of met opgewerkt serum (IRAP).

Voeding

Omdat oudere paarden vaak wat moeite hebben met de voederopname, is het raadzaam de voeding aan te passen. Sommige eigenaren geven grote hoeveelheden krachtvoer om het paard in conditie te houden, wat risico's met zich meebrengt. Je moet daarbij denken aan een grotere kans op koliek en hoefbevangenheid. Indien het paard moeite heeft om in conditie te blijven, kun je beter krachtvoer geven op basis van vetten en olie waardoor een goede energiebalans gewaarborgd is. Dit voer is tegenwoordig gewoon te koop via de dierenarts! De eiwitten worden optimaal gebruikt om de spieren in conditie te houden. Ook pulpslobber is een oud, maar beproefd voer voor

oudere paarden. Verder is het soms nodig om extra vitaminen en mineralen te geven voor een optimale conditie en om weerstand te verkrijgen. Ruwvoer speelt uiteraard een belangrijke rol bij een goede en uitgebalanceerde voeding van het paard en kan vrij royaal gegeven worden indien de kwaliteit niet te goed is (bijvoorbeeld bij zeer goed gewonnen voordroog). Als het gebit van het oude paard echt slecht wordt en niet goed meer behandeld kan worden, zorgt pulp toch voor redelijke aanvulling van vezels, evenals luzerne. Sommige producenten van krachtvoer hebben speciale voeders voor oudere paarden ontwikkeld die in de speciale behoeften van het paard voorzien. Ook zijn er diverse aanvullende supplementen op het gebied van vitaminen en mineralen die van belang kunnen zijn voor het oudere paard. Een dierenarts kan indien nodig een goed advies geven om tot een optimaal rantsoen van je paard of pony te komen. |